

Pfv.II.21.864/2012/4.

A Kúria a dr. Font Éva ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Szűcs László ügyvéd által képviselt alperes ellen élettársi közös vagyon megosztása iránt a Bács-Kiskun Megyei Bíróságnál 4.P.21.710/2007. számon megindított és a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.046/2012/4. számú ítéletével elbírált perében az említett számú jogerős határozat ellen az alperes részéről benyújtott 118. számú felülvizsgálati kérelem és a felperes részéről benyújtott 3. számú csatlakozó felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati kérelmekkel támadott rendelkezéseit a per fő tárgya és a perköltség tekintetében hatályon kívül helyezi és e vonatkozásban az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A felek a felülvizsgálati eljárási költségeiket maguk viselik.

A le nem rótt 165.500 (egyszázhatvanötezer-ötszáz) forint felülvizsgálati és 109.300 (egyszázkilencezer-háromszáz) forint csatlakozó felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A bíróság jogerős közbenső ítéletével megállapította, hogy a peres felek között 1989. novemberétől 2007. május 31. napjáig élettársi életközösség állt fenn. Utolsó közös lakásuk az alperes tulajdonát képező K., Sz. u. alatti ingatlanban volt, amelyen az ingatlan értékét közel 800.000 Ft-tal emelő felújítási, átalakítási munkákat végeztek. Együttélésük idején a háztartási teendőket a felperes látta el, hallgatólagos megállapodásuk alapján a háztartás költségeit a felperes, míg a közösen használt ingatlan és a gépjárművek fenntartási költségeit javarészt az alperes fedezte. Az

életközösség tartama alatt a felperes - közel két éves időtartamot leszámítva - folyamatosan munkaviszonyban állt, emellett a mezőgazdasági földterületei műveléséből, konyhai kisegítésből, takarításból kiegészítő jövedelemre is szert tett. Az alperes 2001. évig különböző munkáltatóknál állt alkalmazásban, jövedelme a felperesét meghaladta. 2001 évtől egy ideig munkanélküli volt, majd 2002 őszétől őstermelőként libaneveléssel foglalkozott. A peres felek a közös életvitelük során felmerülő költségek megosztásán túlmenően jövedelmeiket, megtakarításukat, különvagyonukat elkülönítetten kezelték, közös bankszámlával nem rendelkeztek, egymás bankszámláihoz hozzáférési lehetőséget nem biztosítottak.

Az alperes vagyonnevesítés keretében a K.-i Állami Gazdaság vagyonából az élettársi kapcsolat kezdeti időszakában vagyongjegyeket, továbbá több ingatlant (köztük barackos és szőlő ültetvényeket) valamint műszaki cikkeket, a felperes pedig egy földterületet kapott. Az így szerzett ingatlanokból 2002. augusztus 2. napján mindketten értékesítettek egy-egy földterületet 315.000-315.000 forintért. Az alperes a vagyonnevesítés eredményeként tulajdonába került további ingatlanokat és műszaki cikkeket ugyancsak eladta, és a vételár felhasználásával WVM lízing kötvényeket vásárolt. A kötvények ellenértékeként 2002. január 21-e napján 314.523 forint, 2003. májusában pedig - jogerős bírósági ítélet alapján - további 1.030.890 forint és annak kamatai kerültek részére kifizetésre. Az alperes az együttélés alatt a fentieken túl a testvérével közös tulajdonát képező ingatlanát is értékesítette 2001. június 14. napján 100.000 forintért.

Az alperes az édesapja 2001. november 6-a napján bekövetkezett halálát követően öröklés jogcímén megszerezte a K., 2311. hrsz. alatt nyilvántartott, a természetben, B. u. lakóház, udvar megjelölésű 602 négyzetméter alapterületű ingatlan tulajdonjogát, majd 2003. november 19. napján, telekalakítás eredményeként a K. 2312. hrsz. alatti ingatlanból a fenti ingatlanhoz csatolt 315 négyzetméternyi területet 378.000 forint vételárért megvásárolta. A teljes ingatlant 2005. június 19. napján kelt adásvételi szerződés szerint 4.600.000 forintért értékesítette.

Az alperes a 2002. augusztus 1. napján kelt adásvételi szerződéssel megvásárolta a K., 665/5. hrsz. alatti, a természetben K., F. alatti tanyás ingatlan 350/550-ed részilletőségét az egész ingatlanra vetített 2.150.000 Ft vételár alapulvételével, részletekben történő teljesítéssel. Az ehhez szervesen kapcsolódó, 2002. szeptember 15. napján ajándékozás jogcímén szerzett K. 0664/40. hrsz-ú gyepterület művelési ágú ingatlanon az alperes libatartással foglalkozott, az ezzel kapcsolatos munkák elvégzéséhez alkalmanként a felperes is segítséget nyújtott.

A felperes módosított keresetében az élettársi közös vagyon megosztását kérte. A K., B. u.alatti ingatlannal kapcsolatos igényét az ingatlan jelenlegi forgalmi értéke 1/5-öd részében jelölte meg. A K., F. tanyás ingatlan vonatkozásában 1/2-ed arányú tulajdonjoga megállapítását, és a közös tulajdon megszüntetését kérte akként, hogy tulajdoni illetőségét a bíróság a szakértő által kimunkált forgalmi értékhez igazodó megváltási ár ellenében adja az alperes tulajdonába.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Mindvégig vitatta, hogy a felperessel jogi értelemben vett élettársi kapcsolatban élt.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a peres felek élettársi közös vagyonát megosztotta, a K., B. u. és F. alatti tanyás ingatlannal kapcsolatos felperesi igényt alaptalannak találva, e körben a keresetet elutasította.

Ítéletének indokolásában a közös szerzés ellen szóló körülményként értékelte az alperes által kötött, részére kizárólagos tulajdonszerzést biztosító ajándékozási és adásvételi szerződéseket és az alperesnek az érintett ingatlanok vásárlásának időpontjában rendelkezésre álló pénzeszközeit, amelyből a vételárat teljesíteni tudta. A perköltség viseléséről a PK. 10. számú állásfoglalásában foglaltakra utalással döntött.

Az alperes fellebbezésében az ítélet megváltoztatását, a felperes keresetének elutasítását kérte.

A felperes csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a K., F. és B. u. alatti ingatlanokat érintő igényének helyt adó döntés meghozatalát kérte.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben és akként változtatta meg, hogy az alperest 15 napon belül az elsőfokú ítéletben megállapított marasztalási összegeken felül további 241.800 forint megfizetésére kötelezte a felperes részére. A felperest 15 napon belül 600.000 forint elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezte az alperes részére. Az alperes által fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 99.300 forintra leszállította, míg az állam terhén maradó elsőfokú eljárási illeték összegét 800.700 forintra felemelte. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a felperest az alperesnek 28.000

forint másodfokú perköltség megfizetésére. A feljegyzett 212.100 forint másodfokú eljárási illeték az állam terhén maradt.

Ítéletének indokolásában a Ptk. 578/G. §-ának (1) bekezdésének helyes értelmezéséből adódóan mindenben osztotta az elsőfokú bíróság által kifejtett álláspontot, hangsúlyozva, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglalt előírásoknak megfelelően a maguk összességében okszerűen mérlegelte, mérlegelési tevékenysége nem tekinthető ellentmondásosnak és iratellenesnek sem. Mivel a peres felek jövedelemszerzésben való közreműködésének aránya az elsőfokú bíróság által széles körben lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként sem volt egyértelműen tisztázható, így az elsőfokú bíróság azt helytállóan tekintette egyenlő mértékűnek. Rámutatott, hogy az élettársi kapcsolat fennállása alatt keletkezett vagyonszaporulat tekintetében az alperes bizonyítási kötelezettségének csak részben tudott eleget tenni. A felek előadásából, a beszerzett okirati bizonyítékokból és tanúvallomásokból az ítéletábra arra a következtetésre jutott, hogy az alperes különvagyónaként számolható el a részvények ellenértékeként befolyt 314.523 forint, valamint 1.030.890 forint, és ez utóbbi összegnek 1998. június 13. napjától az ítélelhozatal időpontjáig, azaz 2003. május 6. napjáig járó kamatai (679.004 forint), továbbá az alperes testvérel közös ingatlan értékesítéséből befolyt 100.000 forint, összesen 1.445.413 forint. A továbbiakban azt vizsgálta, hogy ez felhasználásra kerülhetett-e egyfelől a K., B. u. alatti ingatlanhoz tartozó további telekrész, másrészlől a K., F. alatti tanyás ingatlan megvásárlásához. E körben megállapította, hogy a két ingatlan vételára összesen 2.528.000 forintot tett ki (378.000 forint és 2.150.000 forint), így egyértelműen megállapítható, hogy mindkét ingatlan teljes vételára a fenti különvagyon fedezetül nem szolgálhatott. Az ítéletábra álláspontja szertint miután a különvagyoni pénzeszközök megszerzésére és a B. utcai ingatlan vételére egymáshoz közeli időpontban került sor, így elfogadható, hogy a B. utcai teleknövekmény vételára az alperesi különvagyon terhére került kiegyenlítésre. Ennek következtében a tanyás ingatlan vétele során csak a különbözetként mutakozó 1.746.417 forint kerülhetett felhasználásra. A tanyás ingatlan vételárából a fenti alperesi különvagyont levonásba helyezve a közös vagyoni hozzájárulásként figyelembe vehető összeget 403.583 Ft-ban jelölte meg, amelyből a felperes javára elszámolható fele rész, azaz a jutó 201.792 forintban határozható meg. Ez az ingatlan 93/1000 részilletőség tekintetében alapozza meg a felperes tulajdoni igényét. Az ingatlanon létrejött közös tulajdont a Ptk. 148. § (2) bekezdése alapján megszüntette, és a felperes ingatlan-nyilvántartáson kívül - a Ptk. 578/G. §-ának (1) bekezdésében foglaltak alapján - megszerzett tulajdoni illetőségét az ingatlant jelenleg is használó és nagyobb arányú tulajdoni illetőséggel rendelkező alperes

tulajdonába adta. Az ingatlan jelenlegi, 2.600.000 forintot kitevő forgalmi értéke alapján 241.800 forintos összeggel az alperes által a felperes javára fizetendő marasztalási összeget felemelte.

Az ítélet tábla rámutatott, hogy a Pp. 24. §-ának (1) bekezdése, valamint az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. §-ának (1) bekezdése értelmében az illetékalap mérséklésére nem kerülhet sor olyan esetben, amikor a fél az eljárás tárgyának értékét, azaz a perrel érvényesített igényét leszállítja (Itv. 41. §-ának (2) bekezdése). Ilyen esetben a leszállított követelés után felmerülő eljárási illetéket az igény érvényesítője köteles viselni, így az eljárási illeték 900.000 forint. Erre tekintettel az alperes által fizetendő elsőfokú eljárási illetéket leszállította, míg a felperes teljes személyes költségmentessége folytán a pervesztességéhez igazodó, az ítélet rendelkező részében meghatározott mértékű elsőfokú eljárási illetéket az állam viseli. A módosuló pervesztesség - pernyertesség aránya értelmében az alperes első - és másodfokú részperköltségének viselésére a nagyobb arányban pervesztés felperest kötelezte. Mivel a fellebbezési eljárás során mindkét peres fél teljes személyes költségmentesség kedvezményében részesült, ezért a peres felek fellebbezése, illetve csatlakozó fellebbezése folytán felmerült eljárási illetéket az állam viseli.

A jogerős ítélet ellen az alperes felülvizsgálati kérelmet, a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedő hatályon kívül helyezését kérte a felperes keresetének elutasításával és eljárási költségekben való marasztalásával. Álláspontja szerint a jogerős ítélet a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésébe ütközik, megalapozatlanul és a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével állapította meg a felek élettársi életközösség fennállása alatti egyenlő arányú szerzését. Hivatkozott arra, hogy bizonyos időszakokban a jövedelme többszöröse volt a felperesének, a rezsiköltségek túlnyomó részét is ő viselte, ehhez képest a felperes gyermekei érdekében is végzett háztartási munkája nem alapozza meg az egyenlő arányú szerzést a felek között. A közös szerzés ellen szóló körülményekkel szemben a jogerős bírósági ítélet nem indokolja kellőképpen azt a megállapítását, hogy a felek között közös vagyon szerzésére irányuló szándék volt. Hivatkozott a jogerős bírósági ítélet két vitatott perbeli ingatlan vételárával kapcsolatos ténybeli tévedésére, mely szerint a jogerős ítélet a B. utcai ingatlan vételárát 378.000 forintban, míg a F. alatti tanyás ingatlan vételárát 2.150.000 forintban jelölte meg. Ez együttesen 2.528.000 forintot tett volna ki, ezzel szemben a tanyás ingatlan vételárára vonatkozó adásvételi szerződésben egyértelműen az szerepel, hogy az

ingatlan egészére vetített 2.150.000 forint érték alapulvételével az egyik eladót 200/550-ed 781.818 forint, a másikat 150/550-ed tulajdoni részzilletőségéért pedig 586.364 forint illeti meg. Erre figyelemmel okszerűtlen a jogerős ítélet azon megállapítása, hogy az alperes különvagyónaként elszámolható 1.445.413 forint nem lett volna elég ezen ingatlanok vételárának fedezésére.

A felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet részbeni hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatalát, valamint az alperes perköltségben történő marasztalását kérte. A Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglaltak sérelme körében arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet jogszabálysértően állapította meg, miszerint a vitatott tanyás ingatlan nagyobb részben, a B. utca alatti ingatlan pedig teljes egészében az alperes különvagyoni pénzeszközeinek felhasználásával került megvásárlásra. Álláspontja szerint a jogerős ítélet megalapozatlansága abból adódik, hogy a másodfokú bíróság önkényesen összeadta a különböző időpontokban befolyt alperesi különvagyoni jövedelmeket, függetlenül attól, hogy e pénzeszközök az egyes ingatlanok megvételekor valóban rendelkezésre álltak-e. A felperes álláspontja szerint a másodfokú bíróság az élettársi jogviszonyból eredő tulajdoni igények elbírálása során nem vagyontárgyanként vizsgálta a feleknek a vagyontárgy megszerzéséhez való hozzájárulását a közös- illetve különvagyonból, így megsértette a Ptk. 578/G. §-ának (1) bekezdésében foglaltak alapján kialakult bírói gyakorlat által is követett jogelvet. Állította, hogy az alperes WVM kötvényével összefüggésben keletkezett, az alperes különvagyónak minősülő bevételek a tanyás ingatlan tekintetében nem képezhették a szerződéses vételárrészt, mert az ehhez szükséges összeg ekkor még nem állt rendelkezésre. Az alperes 2002. október 31-e után kapott, részére megítélt 314.523 forint legfeljebb a legutolsó vételár kifizetéséhez, a 2003. április 18-i teljesítéshez lehetett felhasználható. A másodfokú bíróságnak a különbözetet, 985.477 forintot közös vagyoni hozzájárulásként kellett volna figyelembe vennie, hiszen az alperes a WVM kötvényekkel kapcsolatos második peres eljárás eredményeképp nem a jogerős ítéletben foglalt időpontban, hanem 2006. június 26-át követően kapta meg az 1.030.890 forintot. Ennél fogva 2.286.364 forintot a peres felek közös vagyoni hozzájárulásaként kellett volna értékelni, amelyből K. I. eladónak 1.700.000 forint, L. I. eladónak pedig 586.364 forintot fizettek ki. A felperes a saját jutóját ez alapján 985.920 forintban állapította meg, amely az 1.971.841 forintos közös ráfordításnak a 43 %-a, míg az alperes jutóját a saját pénzeszközeivel együtt 1.300.443 forintban jelölte meg, amely az egész összeg 57 %-át teszi ki. Ennél fogva a felperes a 2.600.000 forint 43 %-ának megtérítésére összesen 1.118.000 forintba tarthat igényt.

A B. utca alatti ingatlan vonatkozásában - állítása szerint - a másodfokú bíróság iratellenesen állapította meg, hogy az alperes WVM kötvényekkel összefüggésben megkapott ellenértékéből, valamint az alperes testvérével közös tulajdonát képező ingatlan 2001. június 14. napján történt értékesítésekor befolyt 100.000 forint vételárból tevődött össze, annál is inkább, mert az alperes nem is hivatkozott arra, hogy a B. utcai ingatlan növekményt, 378.000 forintot a WVM kötvénnyel összefüggésben befolyt különvagyoni összegből fizette ki. Ezzel ellentétben a tanúvallomások helyes értékelése alapján az alperes nem bizonyította sikerrel, hogy ezen ingatlan növekményt saját pénzeszközből vásárolta, így a felperes a B. utcai ingatlan értékéből (2.541.870 forint) annak fele részére, 1.270.935 forintra tarthat igényt.

Mivel a felperes követelését leszállította, csatlakozó felülvizsgálati kérelmében az 1/2008. (V.19.) PK. vélemény VIII. g) pontjára hivatkozással kifogásolja a másodfokú bíróság felperest perköltség viselésére kötelező, továbbá perérték meghatározásra vonatkozó döntését.

Az alperes felülvizsgálati és a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme részben alapos.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében jogszabálysértésként a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében, a Pp. 221. §-ban foglaltak sérelmére hivatkozik a jogerős ítélet iratellenes megállapítása és okszerűtlen mérlegelése körében.

A felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmében anyagi jogszabálysértésként a Ptk. 578/G. §-ának (1) bekezdésében foglaltak, eljárásjogi jogszabálysértésként a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglaltak sérelmét jelöli meg.

1.) Az élettársak vagyonszerzése, a szerzésben való közreműködés aránya

Az élettársak az együttélés alatt a szerzésben való közreműködésük arányában törvény erejénél fogva szereznek közös tulajdont. Az élettársi kapcsolat idején keletkezett vagyonszaporulat az élettársak közös tulajdona, kivéve a különvagyon. Az együttélés alatt szerzett és az együttélés megszűnésének időpontjában meglevő közös vagyon vonatkozásában a közös szerzés vélelme áll fenn, amely alapján az élettársi kapcsolat alatt szerzett és az együttélés megszűnésének időpontjában meglevő ingó-, és ingatlan

vagyonszaporulatot a felek közös tulajdonának kell tekinteni, feltéve, hogy az nem tartozik valamelyik fél különvagyonába. Az élettársak tulajdonszerzésben való közreműködése a közös tulajdon keletkezésének egyik módja. A közös vagyon megszerzésében történt közreműködés arányát az egyes konkrét vagyontárgyak tekintetében módosíthatja az, hogy azok megszerzéséhez valamelyik élettárs a különvagyonából hozzájárult.

Jelen peradatokból megállapíthatóan mindkét fokon eljáró bíróság a fent kifejtett elveknek megfelelően részletesen vizsgálta a szerzésben való közreműködés arányát, és a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglalt mérlegelési jogkörben eljárva az elsőfokú bíróság ítéletének 15. oldalán részletesen indokolta, miért tekintette a szerzésben való közreműködés arányát azonos mértékűnek a felek között, és ezt az okfejtést a másodfokú bíróság a jogerős ítélet 7., 8. oldalán kifejtettek alapján osztotta.

A Kúria megállapítja, hogy bár az élettársi együttélés teljes időtartamát felölelő jövedelemigazolások nem állnak rendelkezésre, az bizonyított, hogy az alperes munkaviszonyból származó jövedelme bizonyos időszakokban a felperesét meghaladta, és az eljáró bíróságok figyelembe vették a felperes háztartásban kifejtett, szerzést megalapozó munkáját, valamint az alperes által folytatott gazdasági tevékenységben való közreműködését is. A felek személyes meghallgatásának, a csatolt okirati bizonyítékoknak, valamint a tanúvallomásoknak az együttes értékelésével jutottak arra az eredményre, hogy nem lehet pontosan megállapítani egyik, illetőleg másik peres fél jövedelemszerzésben való közreműködés arányát, ezért azt egyenlő mértékűnek kell tekinteni.

A Kúria kiemeli, hogy a felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között a felülvizsgálat csak arra szorítkozhat, hogy a másodfokú bíróság a mérlegelés körébe vont adatok, tények értékelésénél nem jutott-e nyilvánvalóan helytelen következtetésre (BH 1994. 195., BH 2001. 197.). A mérlegelésen alapuló jogerős határozat megalapozatlansága ugyanis csak akkor állapítható meg, ha a tényállás feltáratlan marad, vagy a megállapított tényállás iratellenes, okszerűtlen, logikai ellentmondásokat tartalmazó mérlegelésen alapul (BH 1996. 973.). Nem jelenti azonban a mérlegelési szabály megsértését, ha a másodfokú bíróság ítéletében visszaütal az elsőfokú bíróság által lefolytatott részletes bizonyítási eljárás adataira és az elsőfokú bíróság általi helyes következtetésekre.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése és 275. §-ának (3) bekezdése alapján megállapítható eljárási szabálysértés hiányában a szabad

bírói mérlegeléssel megállapított tényállás felülvizsgálati eljárás keretében történő felülmérlegelésének, a bizonyítékok újbóli értékelésének nincs helye (BH 1995. 103.).

A Kúria rámutat arra is, hogy a Ptk. 578/G. §-ának (1) bekezdésében foglaltak helyes értelmezése szerint az a kritérium, hogy a szerzési arány megállapításánál vagyontárgyanként kell vizsgálni, hogy annak megszerzéséhez a felek mennyiben járultak hozzá a közös vagyontól és milyen mértékben használták fel ahhoz saját forrásaikat, a közös szerzés vélelmének az elvével együtt érvényesül. A Kúria több eseti döntésében erre mutat rá, amikor kifejti, hogy az élettársi életközösség fennállása alatt az élettársak által akár együttesen, akár külön-külön megszerzett bármely vagyontárgy az élettársak közös tulajdonát képezi kivéve, ha az élettársak valamelyike kizárólagos szerzést bizonyít, ezért a szerzésben való közreműködés tényét és mértékét, valamint az ennek megfelelő arányú közös tulajdonszerzés mértékét nem az egyes vagyontárgyakra nézve külön-külön, hanem az együttélés teljes tartama alatt megszerzett vagyontömegre vonatkozóan egységesen kell meghatározni (BH. 1996/258., BH 2007. 122., EBH 2010. 2227.).

2.) Vagyonszaporulat

A fent kifejtettek alapján helyes a másodfokú bíróság érvelése a tekintetben, hogy az élettársi kapcsolat fennállása alatt keletkezett vagyonszaporulat tekintetében a közös szerzés vélelme érvényesül és e tekintetben nincs jelentősége annak, hogy a pénzkezelést illetően milyen munkamegosztás alakult ki a felek között, tudott-e egyik, vagy másik fél a közös keresmény felhasználásáról, hiszen az a meghatározó, hogy a jövedelmeket a közös életvitelhez használták fel, illetve megtakarításaikat közös gazdasági cél elérésére fordították. Mivel a perben adat nem merült fel arra, hogy az élettársi kapcsolat fennállása alatt keletkezett vagyonszaporulat tekintetében a közös szerzés vélelmétől el kívánnak térni a felek, így a Pp. 164. §-ának (1) bekezdésében foglaltak alapján az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a vitatott vagyontárgyak megszerzésére a különvagyonra felhasználásával került sor.

A jogerős ítélet a perben feltárt alperesi különvagyonforrásokat sorra véve arra a következtetésre jutott, hogy az alperes bizonyítási kötelezettségének csak részben tudott eleget tenni. Ezzel szemben megállapítható, hogy az alperes kellő anyagi fedezettel rendelkezett a B. utcai és a F. alatti ingatlan megszerzéséhez is, így helytálló az elsőfokú bíróság megállapítása a tekintetben, hogy a két ingatlan vonatkozásában a jogszerző csak

és kizárólag az alperes volt.

A jogerős ítélet helyesen foglal állást abban, hogy a részvények ellenértékeként befolyt 314.523 forint, valamint az 1.030.890 forint, és ez utóbbi összegnek az 1998. június 13. napjától az ítélethozatal időpontjáig, azaz 2003. május 6. napjáig járó kamata (679.004 forint), továbbá az alperes testvérével közös ingatlan értékesítéséből befolyt 100.000 forint, összesen 1.445.413 forint az alperes különvagyonaként számolható el. A felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmében foglaltakkal ellentétben a peres iratokban egyáltalában nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy az alperes kizárólag 2006. július 26-án kapta meg a részvények ellenértékeként befolyt második, 1.030.890 forintos összeget, ezért ezt saját forrásként már nem lehetett figyelembe venni az ingatlanok megszerzése időpontjában. Az alperes által csatolt jogerős ítéletben foglaltak szerint a másodfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy ezt az összeget a teljesítési határidőn belül megkapta az alperes. A peradatok mindenben alátámasztják azt is, hogy az alperes részére rendelkezésre álló különvagyoni források felhasználásra kerülhettek mind a K., B. u. alatti ingatlanhoz tartozó további telekrész, mind a K., F. alatti tanyás ingatlan megvásárlása során.

Ugyanakkor a jogerős ítélet téves a fenti két ingatlan vételárnak meghatározását illetően. Az iratokhoz csatolt 2002. augusztus 1-én kelt adásvételi szerződésből ugyanis egyértelműen megállapítható, hogy az ingatlant eladó K. I. és L. I. a saját tulajdoni illetőségeiket értékesítik az egész ingatlanra vetített vételár, 2.150.000 forint alapulvételével. Ez azt jelenti, hogy az alperesnek K. I. 200/550 tulajdoni illetőségéért 781.818 forintot, L. I. 150/550 részilletőségéért 586.364 forintot, tehát összesen 1.328.182 forintot kellett vételárként megfizetnie. Ezt a tulajdonszerzést támasztja alá a peres iratok között elfekvő tulajdoni lap másolat is, mely egyértelműen tanúsítja, hogy az alperes 200/550 tulajdoni illetőséget K. I.-tól, 150/550 tulajdoni részilletőséget L. I.-tól szerzett, és így módon összesen a fenti ingatlan 350/550 tulajdoni illetőségére jegyezték be az alperes tulajdonjogát, valamint a szerződés aláírásakor kifizetett vételárrészlet és az átvételi elismervénnyel és nyilatkozattal igazolt további részletek együttes összege is (2001. augusztus 1.- 500. 000 Ft, 2002. december 5. - 486.364 Ft, 2002. december 17 - 40.000 Ft, 2003. április 18.- 301.818 Ft). A B. utcai ingatlanhoz tartozó további telekrész vételárára is figyelemmel olyan csekély különbség mutatkozik a különvagyoni forrás és a vételárak között, amely alapján megállapítható, hogy az alperes mindkét ingatlan teljes vételárának fedezéséhez elegendő különvagyoni forrással rendelkezett.

Ebből következik, hogy tévedett a másodfokú bíróság, amikor az alperest terhelő marasztalási összeget 241.800 forinttal felemelte.

3.) A perköltség - és illetékviselés szabályai

A Kúria megállapítja, hogy a felperes helyesen hivatkozik az 1/2008. (V. 19. PK vélemény VIII. g) pontjában foglaltakra, hiszen jelen pernek tárgya volt az élettársi közös vagyon megosztása iránti eljárásban a közös tulajdon megszüntetése is.

Az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 41. §-ának (2) bekezdése értelmében az eljárás tárgya értékének a felek által történő leszállítása, vagy annak utólag alacsonyabb összegben történt megállapítása esetén az illetékalap mérséklésének - ha e törvényt kivételt nem tesz - nincs helye.

A fentiekből következően a jogszabály nem ad lehetőséget méltányosságból az Itv. 39. §-ának (1) bekezdése szerint megállapított illeték alap mérséklésére, így a felmerülő eljárási illetéket a per tárgyának a perindításkor fennálló értéke után az igény érvényesítője köteles viselni.

A fent kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (4) bekezdésében foglaltak alapján a jogerős ítélet felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati kérelmekkel támadott rendelkezéseit részben, a per főtárgya és a perköltség tekintetében hatályon kívül helyezte, és e vonatkozásban az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A jogerős ítélet illeték viselésére vonatkozó rendelkezését a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A pervesztesség pernyertesség aránya között - figyelembe véve azt is, hogy a jogalap tekintetében a felperes tekinthető pernyertesnek - nincs számottevő különbség, ezért a Kúria úgy rendelkezett, hogy a felülvizsgálati költségeiket a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján a felek maguk viselik.

A peres felek teljes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a szerint az állam viseli.

Budapest, 2013. szeptember 17.

Dr. Kőrös András s.k. a tanács elnöke, dr. Gyengéné dr. Nagy Márta
s.k. előadó bíró, dr. Csúri Éva s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő

